

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос Макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къыщегъэжъагъэу къыдэкы

№ 30 (22239)

2021-рэ ильес

ШЭМБЭТ

МЭЗАЕМ и 20

ОСЭ ГЬЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
Къыхэттыутыгъэхэр ыкы
нэмькі къэбархэр
тисайт ижүгъотштых

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Узым къызэрэкIичырэм епхыгъэу

Коронавирусыр къызэуталIэхэрэм япчагъэ къызэрэыхыгъэм, зэпа-хырэ узхэмкэе республикэм иоофхэм язытет нахышу зэрэхъугъэм япхыгъэу Адыгэ Республикаем и оперативнэ штаб унашьо ышыгъ COVID-19-м ыпкъ кыкыкIэ шапхъэу аштагъэхэм ашыщхэр тэхижыгъэнхэу. Адыгэ Республикаем и Лышьхъэу Къумпыл Мурат аш фэхъэхыгъэ Указым 2021-рэ ильесим мэзаем и 18-м кIэтхэжыгъ.

Гущынэм пае, санитар-эпидемиологии шапхъэхэр къыда-лтытэхэ зыхыкIэ, спортивнэ, культурнэ юфхъабзэхэм язэхэ-щэн, цыфхэм ягъэхэн, обще-ственнэ транспортным иоофшIэн зэхъокыныгъэхэр афэхъуштых. Ау республикэм джыри нэгуин

хомрэ социальнэ дистанциемрэ ашагъэфедэн фae. Цыфхэм азыфагу метрэ 1,5-рэ дэлтын гъэмз, джыри зы метрэ дэлтын фae. Пэлудыгъэ шыхыкIэм тетэу джыри зыгорэхэм иof ашэшт. Аш фэдэ юфышэхэр зэрэхъун фэе пчагъяэр юфшIэн къя-

зытырэм дырагъаштээ агъэ-нэфэшт, зыныбжь ильес 65-м къехъугъэхэр ары нахьэу аш фэдэ юфшIаклер зэрэлэсвтхэр.

Цыфхэм ячэфэн ыльэкыштыхызыныкю нахьэбэ къымыкIуалэ, нэгуиххор, социальнэ дистанциер агъэфедэ зыхыкIэ,

культурнэ юфхъабзэхэр цыфхэр жуугъэу зыхэлажаахэрээр джы зэхащэнхэ альэкышт. Ау бантхэр джыри зэхащэхэ хъуштэл. Джащ фэдэу къешуаплэхэри зэфшыгъэштых. Цыфхэр зыагъэшхэрэ организациехэм ачэт ланэхэм азыфагу метрэ 1,5-рэ дэлтын фae, фудкортихэм яоофшIэнкэ гъунапкъэхэр щиехъыштхэл. Ифэрэм фэдэз общественнэ транспортын исын ыльэкышт, ау нэгуихъомрэ социальнэ дистанциемрэ джыри аш къыщидальтын фae.

Спортивнэ, культурнэ ыкы нэмькі юфхъабзэхэр ашызэхэнхэм афытгээпсихъээзье унэ зэфшыгъэхэм санитар-эпидемиологии шапхъэхэр къашыдалтытээ, нэгуихъомрэ социальнэ дистанциемрэ аща-

гъэфедээ, ачэфэн альэкыштим ызыныкю фэдэз рагъеблэгэн альэкышт.

Шыгу къэтэгъэкыжы Адыгэ Республикаем и Лышьхъэу Къумпыл Мурат Адыгэ Республикаем псаунгъэр къэххумэгъенмкэ и Министерствэ пшээрэль зэрэфишыгъягъэр планхэм атетэу операциехэр ашэу рагъэжэжынэу, ыпэкIэ зэрэштыгъэм фэдэу медицинэ организациехэр иof ашэнэу. Джащ фэдэу республикэм и Лышьхъэу къоджэ псеуплэхэм адэсхэм яуплэкунрэ мобильнэ медицинэ бригадэхэм яоофшIэн зыпкъ игъэуцожыгъээнимрэ лъэшэу анаэ атырагъэтынэу пшээрэль афишыгъ.

АР-м и Лышьхъэу
ипресс-кулыкъу

ШыихъафкIэ дагъэзыжыгъ

Осышкоу къесыгъэм къыздихыгъэ гумэкыгъохэр дэгъэзыжыгъэнхэм фэш Адыгэим имуниципалитетхэм шэмбэт шыихъафхэр ашыкIуагъэх.

Осышкоу къызэресыгъэм къыхэкIыкIэ шьолтырым и коммунальнэ кулыкъухэм гъэлэшыгъэ шыхыкIэм тетэу иof ашэ. Гъогхэм ятхункIэ, ягъэкъэбзэнкIэ альэкI къанэрэп, арэу щитми, лъэсрэйкIуалэхэр агъэ-къэбзэнхэу игъо ифэхэрэп.

Аш къыхэкIыкIэ къера-лыгъо хэбээ кулыкъухэм, организациехэм ыкIи предпринятияхэм ялтыкIохэр зыхэлэхэгъэхэ шэмбэт шыихъаф мэзаем и 19-м зэхашаагъ, общественнэ ыкIи социальнэ мэхъянэ зиэ чын-пэхэр агъэкъэбзагъэх.

Шыгу къэдгэкыжын, Адыгэ Республикаем и Лышьхъэу Къумпыл Мурат и Указ къыдыхэлтыгъэу гъэлэшыгъэ шы-

кIэм тетэу республикэм щэзекIох. ОшIэ-дэмышьагъэхэр къэмыххунхэм ыкIи ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм афэгъэзэгъэ республике Комиссием изэхэсигъо илагъэм зэпымью осыр къызэрэсигъэм къыхэкIуэу аварийнэ, коммунальнэ ыкIи нэмькі кулыкъухэм яло зэхэлъэу иof зэдашIэн зэрэфам Ѣытегушигъягъэх. Коммунальнэ кулыкъухэм яоофшIэн зэрэзэхашэрэм анахьэу анаэ тырагъэтынэу Адыгэим и Лышьхъэу муниципалитетхэм япашэхэм пшээрэль къафишыгъ.

КИАРЭ Фатим.
Сурэтир Мыекъуа-
пэ иадминистраие
ипресс-кулыкъу къытэ-
кигъэхъаагъ.

Президентым къадыригъэштагъ

Цыфхэм юфшаплэ ягъэгъотыгъэнным ыкчи гьотэу мазэм яэр къэухумэгъэнным афэгъэхьыгъэ предложениеу Урысые политикэ партиеу «Единэ Россиер» къещакло зыфэхъугъэхэр УФ-м и Президентэу Владимир Путиным игоу, мэхъэнэ ини яэу ылъытагъ.

Партием ифракциеу УФ-м и Къэралыгъо Думэ хэтэм ипащэу Сергей Неверовыим зэлукэгъоу дырилагъэм ахэр къышилогъа. Цыфхэм юфшаплэ чынпэхэр ягъэгъотыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэхъугъэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм «единороссхэр» къещакло фэхъугъа.

А лъэнкъом фэгъэзэгъэ гупчэхэм федеральнэ мэхъанэ яэу шыжыгъэнх фаеу предложение къахыгъ. Джашыгум фэло-фэшлэ пстэури зэфэдэу цыфхэм аэклэгъэхьагъэ хунхэу альтытэ. Аш имызакью, шольырхэм мы лъэнкъомкэ эз-хэлжээгъэ зэдьярэх хууц. Гүйчээм пае, цыфхым исэнэхьаткэ юфшэн зыщылсэурэ шьо-

лъырым щимыгъотырэмэ, гүунэгъу субъектым юфшаплэ зэрэшил щигъоззенэу амал иштэ.

Сергей Неверовыим къизэриуагъэмкэ, ахэм афэгъэхьыгъэ гэтерэзыхынхэр хэбзэгъэхъугъэм фэшыгъэнхэм УФ-м и Къэралыгъо Думэ хэлпээнэу охтэ благъэм къыхалхъащ.

Владимир Путиным мы предложениехэм къадыригъэштагъ.

— Правительствэри къихэлажъээ мы зэпстэур пхырышыгъэ зэрэхъущтим юф дэшгээн фае, сэри аш фытегъэпсхыгъэ унэшшо гъэнэфагъэхэр къэзгъэхъазырыштых, —

къыуагъ къэралыгъом ипащэ. «Единэ Россием» аш нэмийнкэу джыри зы предложение

къыхыгъ. Банкым кредит къийхгъэу, чыфэ къытэфагъэхэм яхьщэ хыкүм приставхэм заубытыжыкэл цыфыр зэрэпсэун ылъэкыщт ахьщэ анахьмаклэу агъэнэфагъэм къышмыкэу къыфагъэнэным ар фэгъэхьыгъ. Сергей Неверовыим Президентыр къизэрэшигъэзэгъозагъэмкэ, законопроектыр агъэхъазыри УФ-м и Къэралыгъо Думэ хэлпээнэу мэзаем и 11-м къыхалхъаагъ.

— Мыщ хэзигъэ фэмыхъоу, зырызэу зэктэ зэхэпхызэ угушыгъэ фаеу щыт, неущырэ мафэм умыхъэу, зэржьагъэу гъунэм нэсын фае, — къыуагъ къэралыгъом ипащэ елпъыкэу фырилэр къыриотыкызэ.

Юфшаплэ джыри 1ут пенсионерхэм япенсие индексацые шыгъэнным иофи Сергей Неверовыим игугу къышыгъ. Президентым шьэриль къафишигъэу, мы лъэнкъомкэ шыкэу щылэхэр УФ-м и Правительствэ къегъэхъазырых. «Единэ Россием» предложение гъэнэфагъэхэр афи-

ем ипащэ къизэриуагъэр, ахэр къышыдалытэнхэм зэрэшыгъугыхэрэми къыкигъэтхыгъ.

Пенсионерэу «опекункэ» алтытэхэрэм ахьщэ тинэу къафаклорэр индексацие шыгъэнным фэгъэхьыгъэ зэхъокыныгъэу законым фашыгъэхэм «Единэ Россиер» ары къещакло афэхъугъэр.

Мэзаем и 23-р — Хэгъэгум иухъумакло и Маф

Адыгэ Республикэм щылсэухэу, Урысыем и Уэшыгъэ КъуачIэхэм ядээкIолIхэу, яветеранхэу лъытэнэгъэ зыфэтишIыхэрэр!

Хэгъэгум иухъумакло и Мафэ фэшлэ тыштуфэгушо!

Мы мэфэклир тихэгъэгу илэуж пстэухэмкэи урысые дээкIолIхэм ялыхъужьныгъэ, ячаныгъэ, япсэемыблэжьыгъэ итамыгъэу щыт. Родинэм икъеухъумэн зи-щылсэухэу фэзыгъэлершлэгъэхэм мы мафэм ягугу шуклэ тэшь, ветеранхэмэ, хэгъэгум игъэлэпэнэ аш ифедэхэм якъеухъумэнэ афэлжээгъэ пстэуми тхээшьеуягъэсэу ятэло.

Уэшыгъэ КъуачIэхэм ахэтхэм хэгъэгум изыкыныгъэрэ исуворенинитэрэ сидигуяа яшылкъэу къаухуумагъ, Урысыем игъэлэйтэн ялахьышу хашыхъагъ.

Джырэ урысые дээкIолIхэмэ, офицерхэмэ дээ къулыкъумкэ хэбзэ шлэгъоу щылэхэр лъагъэкIуатээ, япшъэрль ёлолзэнчэу непэ агъецаклэ, тихэгъэгу ма-мырэу щылснэм, хэхъоныгъэ ышынным фэлажъэх.

Хэгъэгум иухъумаклохэм мы мэфэкли мафэм псаунгыгъэ пытэ, щылснэм-псэука дэгүя яэнэу, гъэхъагъэ хэльэу якъулыкъу ахынэу тафэлэлэ! Къыткэхъухъэрэ ныбжыкIэхэмкэ урысые дээкIолIхэр ренэу щысэтехыпшэу щэрэтих!

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу, Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» и Адыгэ шьольыр къутамэ и Секретарэу КъУМПЫЛ Мурат

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашъу

Рэзэнэгъэ тхыль афэгъэшьошгъэнным ехылIагъ

Хабзэм игъэлэйтэнкэ, цыфхэм ярэхьатныгъэ икъеухъумэнкэ гъэхъагъэхэр зэрэлэхэм фэшлэ рэзэнэгъэ тхыль афэгъэшьошгъэнэу:

1) Бэрээрэ Аскэр Юсыф ыкъом — пшыныжь языгъэхьырэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкэ и Гъэлершлэпэ ипащэ игуадзэ;

2) Болбас Ирина Владимировна — Федеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Пшыныжь языгъэхьырэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкэ и Гъэлершлэпэ иколониу N 6-м» имладшэ инспектор;

3) Ведерникова Наталья Михаил ыпхъум — пшыныжь языгъэхьырэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкэ и Гъэлершлэпэ иколониу N 6-м» иинспекции ипащэ;

4) Къушъхъэ Мурадин Заурбек ыкъом — Федеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Пшыныжь языгъэхьырэ Федеральнэ къулыкъум Адыгэ Республикэмкэ и Гъэлершлэпэ иколониу N 1-м» инженер шхъаалэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу КъУМПЫЛ Мурат къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 19, 2021-рэ ильэс N 25

Адыгэим игуфакIохэри хэлэжьэштых

«Единэ Россием» хэтхэм Хэгъэгум иухъумакло и Мафэ Хэгъэгум зэошхом лыхъужьныгъэ щызезыхъагъэхэм ясагъэтхэм къэгъагъэхэр къэралыгъащых.

Мыекъуапэ иурамэу Жуковскэм ыцэл зыхырэм тет къэшыхъагъэр къызэхай ильэс 18 зынныбжь шьашьшэм шьобж эзэрхихыгъээм фэгъэхьыгъэ улпъялкунхэр зэхагъа.

УФ-м и Следственнэ комитет исследственнэ Гъэлершлэпэ АР-м щылажъэрэм къызэритирэмкэ, Мыекъуапэ исследственнэ отдел юфыр зэхехьи.

Хууцээ-шлэгъээм ыпкъ къиклэу Мыекъуапэ щылсэурэ шьашьшэм шьобж

тешагъэ хууцээ — ыко къупшхъэ джабгу зэпкыгъ.

Следственнэ куплым чылээ юф щешлэ, ушхъа-гыу фэхъугъэхэр егъэунэфых. Ахэм ялъытгъэшт тапэклэу унашьоу ашыштхэри.

Президентэу Владимир Путиным Къэралыгъо Думэ ифракциехэм япашхэм онлайн-зэлукэгъоу адьриагъэм партием ифракциеу Къэралыгъо Думэм щылснэм ипащэу Сергей Неверовыим аш фэгъэхьыгъэу къышыуагъ.

«Мэзаем и 23-р партием хэтхэм, общественникэм, депутат пстэуми, нэмийнкэ цыфхэм хэгъэгум ишьольырхэмрэ имуниципалитетхэмрэ арыйт къош къэхальхэм, саугъэтхэм, мижъобгъухэм къэгъагъэ-

хэр аклэральхъащых. Мы мафэм зэклэми тыкъяджэ митингхэр, политическэ юфхъабзэхэр зэхамынхэу, къыдгоуцонхэш, Теклонигыгъэ къыдэзыхыгъэхэр къыддагъэлъэлэнэу, — къыуагъ Сергей Неверовыим.

«Адыгэим игуфакIохэри объединенихэри урысые юфхъабзэу «Лыхъужьхэм яшлэж къэтыхуухъумэн» зыфиорэм хэлэжьэштых. Мэхъанэшо зиэ къэралыгъо мэфэклэхэм ашыщирэу Бэрзэдж Асыет.

Лъэуж дахэ къыгъэнагъ

Адыгэ Республикэм нейрохирургиемкэ икъулыкъу зэхэзыщагъэу, Адыгэ хэку сымаджэшм нейрохирургиемкэ иотделение иапэрэ пэщагъэу Гъушо Инвербый псаугъэмэ, непэ ыныбжь ильэс 85-рэ хуущтыгъэ.

Мы отделением ипащэ гъэзетэу «Адыгэйскэ правдэм» икорреспондент зэдэгүштэгэу зыдешым мырэущтэу риолгъагъ: «Операция сшыгъэм идунаи зихъожъкэ бэрэ гутуу сихэт. Зэрэсимылажъэр сэшэми, сыгукэ сывфэрэзжээлэп, операция зышашыгъэ чылгэлэн цыфыр кызытимыкъижъкэ гухэл мэхъу».

Хэти зыкъехъопсырэр цыфхэм игууту шуукэ ашыжынны ары. Инвербый ар кыдэххүгъеу сэлъытэ. Ар зытхэкъижъгъэм ынж ильэс 30 фэдиз зэрэштэгъээ, мы статьяр згэххэзыры зэхъуму сиздэгүштэгъээ пстэуми кысацуяг нейрохирург Іспэласэу, пэцэ зафэу, интеллигент шылпкъу Инвербый

ымыльэкъинэу, Краснодари афынэмэгъэсжышиунэу врачхэм ышыпхуу нахыж кыралоу ежь зэхихыгъагъ. Светланэ ыкъо нахыкэ джащигъум ильэсич ыныбжыгъэр. 1984-рэ ильэсм мэльтфэгъум и 14-м Гъушо Инвербый ар операции ыши, ылъэ кытеуцжыгъы, ильфигъэхэр ыпүхжигъэх. Аш ипхорэлфэу Даинэ Адыгэим цэрио щыхуугъ. Мэшбэшэ Исхакъ ироманэу «Айшэт» зыфиорэм тэхигъэ фильмэм герой шхъаам ироль кышишигъ. Псаоу кызэригъэнэжыгъэмкэ Светланэ лъэшэу Гъушо Инвербый фэраз. Нейрохирургыр зэрэшмыиэжжым икъебар зызэхехым кызэрфыригъэштэгъэр

«Инвербый бэ дэгъоу кIэрыхыгъэр, сывифигъэсагъэр. Зыпшъэ умыклюжын нейрохирургыгъ, цыфыгъэшхо хэлъыгъ. Зыфэзымыгъэкотэжжырэ цыф зафэу, къабзэу, нэфэриоу Ѣштыгъ».

зэрэштэгъэр, цыфхэр зэрэзэхимыдзыштэгъэр, чэши мафи имылэу сымаджэхэм Іспэлэгъу афхэхуным зэрэфхэзьырыгъэр, цыф дэгъу дэдэу зэрэштэгъэр.

Нейрохирург Іспэласэм ильэс зэфэшхъяфхэм юф дээшиштэгъэм ашыжхэм кыалотагъэхэм джы нэуасэ шувафсшын. Сара Т-р медсестра шхъаам ильэс 15 фэдизрэ аш дэлэжьагъ. Аш кызэриотагъэмкэ, яотделение лутхэр дэгъоу зэгуршиштэгъэх, дахэу зэхэтигъэх. Загъэпсэфынэу зэгүсэу мэзым клоштэгъэх, кызышыхъуугъэ мафхэх зэдыхаагъенэфыкыштэгъэх. Пащэм лытэнэгъэ ин раХхытшыгъэх, осэшо фашытшыгъ. Шхъхэзкүц дагъо зэриэм кыхэкъэ сабий къеххуугъакэ аш операции ышыгъагъ. Шъэожьилем Инвербый ыцэ зэрэфаусыгъэм юфхэр дэгъоу зэрээзьфагъэр къеэгэлэхагъо.

Урысыем изаслуженнэ врачу, Адыгэ Республикэм инароднэ врачу, Адыгэ республикэ клиникэ сымаджэшм хирургиемкэ иотделение ипащэу, медицинэ шIэнэгъэхэмкэ кандидатэу, профессору Болэкъо Махьмуд нейрохирург Іспэласэм зэрэдэлжэхъагъэм фэгъэхыгъеу мыхэр кысфиотагъэх:

«1974-рэ ильэсм къэлэ сымаджэшм интернатурэр щысхы зэхъуми, Гъушо Инвербый игууту шуукэ ашэу бэрэ зэхэсхыгъ. 1975-рэ ильэсир ары нэуасэ тызызэфхэхүгъэр. Джащигъум ар нейрохирург цэрийтуагъ, сэ Кошхэблэ район сымаджэшм ихирүг ныбжыкъеу сыштыгъ. Сымаджэ хыльз кызытфашэкъэ, сымаджэм ипсаунэгэ изытетрэ Іспэлэгъу аш тызэрэфхэхүрэмрэ кыфэслуатштэгъ. Инвербый бэ дэгъоу кээрысхыгъэр, сывифигъэсагъэр. Зыпшъэ умыклюжын нейрохирургыгъ, цыфыгъэшхо хэлъыгъ. Зыфэзымыгъэкотэжжырэ цыф зафэу, къабзэу, нэфэриоу Ѣштыгъ. Инвербый юф дэсшэнэу зэрэхүгъэм сырэгушхо».

Ехуулэ Светланэ ильэс 37-рэ нахь ыныбжыгъэп параличир кьеу, ынхэм амьльэгъуж зэхъум. Шхъхэзкүц абсцесс хуугъэу, зыми Ѣшгүгъыжын

кысфиотатэ зэхъум аш ымакъэ кIээзьштэгъ.

Инвербый сымаджэхэм лъэшэу зэрафэгумэкыштэгъэм, пкэ зимишэжье аш альтигэштэгъэ нэбгырэ пчагъэ аш кызэригъэнэжыгъэм афэгъэхыгъэу Елена Колесниковам кысфиотагъ. Аш ятэ турбазэу «Романтикэм» Ѣшлажээз дэй къэхьи, район сымаджэшм бэрэ чэлтын фаеу хуугъэ. Ау узэу илэр кашаэн альэкъицтэгъэп. Ишхъэгъусэ игъусэу Мыекуапэ къакли, Гъушо Инвербый хэку поликлиникэм кызыщепльям, ышхъэкуц адэбзир зэрекулагъэр кыритуагъ. 1985-рэ ильэсм Ѣилэз мазэм и 9-м нейрохирургхэу Гъушо Инвербыйрэ Никонов Александэрэ сыхьати 6 Виктор Колесниковыр операции ашыгъ. Тым инаасу къыхьи, етлани ильэсипш кыгъэшэжыгъ. Нейрохирург Іспэласэм клафишагъэр щээфэ зэрэшмыгъупшэштэри, идунаи аш зехъжым лъэшэу гухэл зэрэшыхъугъэр Елена кысфиотагъ.

Урысые Федерацием изаслуженнэ врачу, Адыгэ Республикэм инароднэ врачу, Адыгэ республикэ клиникэ сымаджэшм неврологиемкэ иотделение ипащэу, медицинэ шIэнэгъэхэмкэ кандидатэу Бгъош Эммэ иофшэгъу зыфдагъэр кысфиотагъ, игукъэкыжхэмкэ кыздэгштэгъ:

«Инвербыйрэ сэррэ нэуасэ тызызэфхэхүгъэр 1980-рэ ильэсир ары. Тисымаджэхэм ядгээлплиниу аш бэрэ тыкъеджэштэгъ. Дахэу фэлагъэу, ынэгу гушлом зэлгигъэнэфэу ар ренэу кытхахъэштэгъ. Тэ, врач ныбжыкъэхэм, иопткэ, ишэнэгъэкъеу халэлзу кыддэгушштэгъ, операции гъэшэгъонэу ышыкъэрэ таригэблэгэштэгъ».

Сымаджэхэм тэрээу ялзэнхэм пае джыдэдэм улпэлкун зэфэшхъафхэр зэхашх. Ау я 70 — 80-рэ ильэсм рентген нэмык Ѣшынгъэр. Инсульт хуульгэхэр Гъушо Инвербый «церебральнэ ангиографиекъ» ыуплэкүштэгъэх. Аш пае нейрохирургым иэскизкэ заводэу «Промсвязым» кыщагъэхызырэгъе пневматическэ шприцыр агъэ-

«Операции сшыгъэм идунаи зихъожжкэ бэрэ гутуу сихэт. Зэрэсимылажъэр сэшшэми, сыгукэ сывифэрэзжээлэп, операции зышашыгъэ чылгэлэн цыфыр кызытимыкъижъкэ гухэл мэхъу».

федэштэгъ. Чэши мафи имылэу Инвербый юф ышшэштэгъ. Зэрэпшыгъэмкэ тхьаусихэу зыкъ зэхэсхыгъэр. Аш федэу зисэнэхэвт фэшшыпкъэ врачхэм бэл узэрихиылэрэр».

«Врач сэнэхьатим икъыхэхынкэ Ѣщисэтехыпэ сферхэгъэр Гъушохэм яунагуу ары, — игукъэкыжхээр кысифилотагъ врач-педиатрэу Сэхьтерыекъо Мирэ. — Пшызэ мединститутыр кызааху нэуж сиупсэ куаджэу Пэнэжыкъуае ахэм лэжээнэыр Ѣшрагъэжьагъ. Къоджэдэхэм джы кызинэсэгъэми ахэр шу альэгъух. Нейрохирургиемкэ отде-лением Ѣшлажъэхэу Инвербый юф лъэшыгъэкотэхэрэми, зыпшъэ умыклюжыт нейрохирургыр зишшэж хэль пстэуми тхьашууげэпсэу яслю сшоинтуагъ».

Медицинэ шIэнэгъэхэмкэ докторэу, профессорэу, Пшызэ къэралыгъо медицинэ университетын нейрохирургиемкэ икафедрэ ипащэу Герасим Музлаевыр иофшэгъу гээ адигэ кIалэм дахэу кытегуучыагъ:

«1960-рэ ильэсм анэс нейрохирургиемкэ куулыкъу Темир Кавказым илэгээп. Нейрохирургиемкэ операциихэр хирургхэр, травматологхэр ары зышашыгъэхэр. Шхъэкуцыр операции зышашыгъэхэр къэлэшхохэр ары нылэп. Операции ашынхэ фаеу зыхьуки, сэккятынгъэшо аш хахытшыгъ. Нейрохирургыр Іспэласэм дэдэу Ѣштын, неврологими хирургами шэнгигъэу, къулайныгъэ ялхэм афэдэр илэн фае. Аш федэ специалистхэр гъэххазырыгъэнхэ зэрэфаем зеуталхэм, Адыгэим ыцэлкэ Гъушо Инвербыйрэ Краснодар ыцэлкэ Анатолий Томниковырэ Ленинград дэт научн-ушэтэкло нейрохирургическэ институтэу А. Л. Поленовым ыцэлкэ Ѣштым 1964-рэ ильэсм агъкулагъэх. Зын нейрохирургическэ куулыкъур Мыекуапэ, адрэм — Краснодар ашызэхашагъ. Сэнэхьатыкъэр Ленинград алэ кызытагъэхэфэ ахэр зэннайджэгъу шынкъе хуухь, Ѣшэфэхэ опыткэ зэхъожьагъ. Ахэм культурэшко ахэлтигъ. Цыфхэм Инвербый лытэнэгъэшхо кыфашыгъыгъ, Іспэлэсэнэгъэшхо зыхээлэ специалистэу альтигэштэгъ».

Герасим Музлаевым ыгъэсэгээ Хыатх Марат ары джыдэдэм Мыекуапэ иней-нейрохирургическэ отделение пэщэнэгъэ дызээзыхъэрэ. И. П. Гъушохом иоф аш зэрэлтигъэктэштэйн Пшызэ шольырми Темир Кавказми янейрохирургхэм языхъэ тель.

Юф кыдээшыгъэхэм, иахылхэм, ишашуу кыгъэнэжыгъэхэм, ахэм яунагохэм арысхэм яшшэж зэрэхэлтэйм, игутуу бэрэ шуукэ зэрашырэм къеэлэгъяло Гъушо Инвербый ишшашагъэ зэрэмькодыгъэр, хэкүм имедицинэ хэхъоныгъэу ышыгъэхэм иахылхэм зэрхэлтийр.

Шхъащэкъо Эмм.

КІЭЛЭЦЫКЛУХЭМ ЯФИТИНЫГЪЭХЭР КЪАУХЬУМЭХ

Кіэлэцыклюхэм яфитыныгъэхэмрэ яфедэхэмрэ къеухумэгъэнхэмкэ Ioфхэр нахышлоу зэрээхашэн фаэм республикэм и Лышхьэу Күмпүл Мурат ренэу ынаэ тет.

Цыфхэм ятхяусыхэх тхыль-хэм икьюо ахэпльэнхэм, амал зэрилдээгээхэйнхэм мэхъянэшко зэрилдээгээхэйнхэм. Мынчкээ льшэу иштуагьэ къеко кіэлэццыклюхэм ифитыныгъэхэмкэ Уполномоченнэ Адыгэ Республиком щылэхэм хэбээ ыкчи-пээ зыгъэоришэжын къулукъухэм, прокуратурэм, обще-ственне организациехэм зэдэлэжъэнгъэу адьрилдээгээхэйнхэм ынаэ зэрэтиригъэхээр.

Зынбжжийн имыккугъэхэм яфитыныгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ Ioфхэр агэцаклэрэр зыфедэм, тапэкиэ пшээрэлтэй зыфигъэхэр цужхьэрэх ягугу къедгэшшыг Уполномоченнэ Адыгэим щылэ Александр Ивашиным. Аппаратын гэрекло Ioфхэр зэрилдээгээхэм зэфхысыжхэр къифишизэ ашт къизериуагъэмкэ, Уполномоченнэ иаппарат тхыль 205-мэ ахэпльагь. Сабийхэм жъялымэу зэрэдэзеклохэрэхэмкэ, гэсэнгъээ ыгъотынымкэ кіэлэццыклюхэм фитыныгъэу илэхэр къизэрдальтырэхэмкэ, сабий

демием ильэхъан гъунапкъэу агээцуугъэхэм такыыпкырыкызыэ цыфхэм якъегъэблэгъэн изэхшэн зэрэтфэлэхкэу Ioфхэр дэтшлагь. 2020-рэ ильэсэм илээр мэзиц ежхэр зыщыфэе уахтэм пшэоригъэшшыг зыхээхэхэй зыфхэр аппаратын Ioфхэрэхэм мафэ къес рагъэблэгъагь. Нэужими гъунапкъэхэр амыукаонхэм фитегъэпсыхагьэу почтэ зэпхыныгъэмкэ ыкчиээхэм къулукъум зыкъыфагъэзэн амал ялагь, — elo Александр Ивашиным.

Нахыбэрэхэм цыфхэм даоу ялэхэр зыфегъэхыгъэхэр кіэлэццыклюхэм яфитыныгъэхэр, яшхъяфитыныгъээхэр ыкчиээхэр зэраукахэрэр, ахэм ыткээ зыхэмийн юридическэ ылпээгүй ягъэгъотыгъэхэм епхыгъэ Ioфхэрэхэр, зынбжжийн имыккугъэхэм яфитыныгъэхэр ыкчиээхэр яхэбээ шоигъонхэм зыкъыфагъэхэр зэраукахъягъэхэм япхыгъэ хуугъэшлагъэхэр, кіэлэццыклюхэм жъалымагъэ зыхэль зеклуклэрэр зэрадызэрхэхэрэр арь.

нэу ухумэгъэнхэмкэ, зынбжжийн имыккугъэхэм гражданстве ятагъэнхэмкэ, япсаунгъэ изытэпхыгъэ зыкъытфэзэгъэзагъэхэм ягчагь хэхъуагь.

Гэсэнгъээ зэригъэгъотынхэмкэ, унахьом щыгсэунымкэ ыкчиээхэм ифитыныгъэхэм япхыгъэ даоу Уполномоченнэ къылэхъягъэм илчагь нахь маклэ хуугъэ. Джаш фэдэу кіэлэццыклюхэм жъалымагъэ зыхэль зеклуклэрэр зэрадызэрхэхэрэр агэунаэфыгъэм къышыклагь.

2020-рэ ильэсэм даоу къатыгъэхэм япроцент 38-м клахъэу агэцэклагь. Адрэ процецент 62-мкэ узэрэзеклон фаер агурагъягь, ылпээгүй афэхъуагь.

Дээ тхыль 15-р АР-м и Прокуратурэ хэлэпльэнэ фагъэхыгь. Хабзэр зыкууагъэхэм щыклагъэхэр дагъээзыхынхэу унэшшүү 7 афашыгь. Ахэм ахэтых АР-м Ioфхэнхэмкэ ыкчиээхэмкэ иминистрэ, Мынчкээ хэгээгүй къоцлохэрэхэм и Адыгэ шьольыр къутамэ, АР-м хэгээгүй къоцлохэрэхэм и Министрэ ялпиклохэр, нэмыхэрэ. Мобилын купеу зэхашагъэхэм бэдээгүй — шышхъэу мазэхэм кіэлэццыклюхэм зызшагъэпсэфирэ псөөль 25-рэ ыуулзэгүй. Зэклемки хэукаоныгы 6 къыхагъэшыгь: кіэлэццыклюхэм плошадкэхэм ашыщэм щынэгъончэнхэм ишапхъэхэр къашыдэлтэгъэхэп, псөуальеу адэтхэр къизэрхонхэм ишынагь щытыгь, икьюо къагъэнэфыр.

Къэралыгъо къулукъухэм зэпхыныгъэ адыри

Зынбжжийн имыккугъэхэм яофишхэмкэ ыкчиээхэр яфитыныгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ республикэ комиссием, кіэлэццыклюхэм общественне организациехэм хэхъонгыг яшынхэмкэ ыкчиээхэр зыгъэпсэфирэ уахтээ изэхэшэнхэм координационнэ советэу АР-м щылэхэмкэ, Урсые народнэ фронтын шьольыр къутамэ АР-м щылэхэмкэ Адыгэим и Общественне палате яофишэн, язэхэсгэхэхэм Уполномоченнэр чанэу ахэлажь.

Джаш фэдэу кіэлэццыклюхэм ифитыныгъэхэр къеухумэгъэн-

ибэхэмрэ ны-тихэр зышхъя-щымытыххэрэхэм яфитыныгъэхэм якъеухумэнхэм, ны-тихэм япшъэрилхэр зэрэмыгъэца-кіэлэццыклюхэм тхыаусыхэх тхыльхэе къаэлклохэрэр нахь маклэ хуугъэ.

Правэмкэ кіэлэццыклюхэм шылэхэм ягъэгъотыгъэнхэмкэ, кіэлэдэжаклохэм я Урсые движение ишьольыр къутамэ зэпхыныгъэ дырьлэнхэмкэ Ioфхэрэхэм зэрэшлагь Альберт Ивашиным къуагь. Кіэлэццыклюхэм ифитыныгъэхэмкэ Уполномоченнэ Адыгэ Республиком щылэхэм къепхыгъэ кіэлэццыклюхэм общественне советами онлайн шыклем тетэу Ioфхэрэхэм.

Блэкыгъэ ильэсэм пан-

щтыгъэхэп. Упльэкунэу ашыгъэхэм къапкырыкыхээ Уполномоченнэ Мынчкээ къээ администрацием даоклэ зыфигъэзагь. Нэужим ахэр дагъээзыхыгъэх. Хэбээукъоногъэ зышыгъэхэм пшэдэкыжь аргаахь.

Яфитыныгъэхэм ащаагъэгъязэх

Уполномоченнэ иофишэнкэ анахь шхьаалу щытыр кіэлэццыклюхэм ифитыныгъэхэм ашигъэгъэзэнхэр арь. Ильэс къес АР-м гэсэнгъээр шынэгъэмрэкэ и Министрствэ ялэпилэгъюо кіэлэццыклюхэм ыкчиээхэмкэ алаа республике зэнэкъо-къоу «Фитыныгъэу уилэхэр ошшэхэ» зыфилорэр зэхашэ. 2020-рэ ильэсэм ар онлайн шыклем тетэу kluагь.

Урсые зэнэкъо-къоу «Блогерэу уштыныр»

Кіэлэццыклюхэм ифитыныгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ Уполномоченнэ УФ-м и Президент дэж щылэхэм А. Кузнецом инашшо ильэхэцэлэн хахьэу Урсые народнэ фронтыр (ОНФ-м иныбжьы-кіэлэццыклюхэм) игусэу 2020-рэ ильэсэм бэдээгүй и 1-м къышыубла-гьэу шышхъэу и 31-м нэс Урсые Ioфхъабзэу «Сабынгъээр щынэгъончэнхэм» зыфилорэр хэлэжагь. Республиком щылэхэм Уполномоченнэ иаппарат мынчкээ Ioфхэнхэм куп зэхиагь, ашт хэхъягъэхэр народнэ фронтыр и Адыгэ шьольыр къутамэ, АР-м хэгээгүй къоцлохэрэхэм и Министрэ ялпиклохэр, нэмыхэрэ. Мобилын купеу зэхашагъэхэм бэдээгүй — шышхъэу мазэхэм кіэлэццыклюхэм зызшагъэпсэфирэ псөөль 25-рэ ыуулзэгүй. Зэклемки хэукаоныгы 6 къыхагъэшыгь: кіэлэццыклюхэм плошадкэхэм ашыщэм щынэгъончэнхэм ишапхъэхэр къашыдэлтэгъэхэп, псөуальеу адэтхэр къизэрхонхэм ишынагь щытыгь, икьюо къагъэнэфыр.

КИАРЭ Фатим.

ІЭПЫІЭГҮУ РАГЬЭГҮОТЫГЬ

Зипсауныгъэкэ ауж кынэрэ сабыйхэм ящылекі-псэукі нахышу шыгъэним, ахэр щыленигъэм хэгъэгъозэгъэнхэм республикэм лъешеу аналэ щитет, ащ фытегъэпсихъэгъэ федеральнэ программэхэмийн тоф ашэ.

Гүшүлээ пае, «Іэрыфэгъу дэт кіләццыкly ыгылпэу N 4-р бэмышеу зэтырагъэпсихъагь, сэкъатныгъэ зиё сабыйхэм япуй-

ныгъэ, ягъесенягъэ нахышу шыгъэнимкэ ищыкігъэ Іэмэ-псымехэр зэрагъэгъотыгъэх. Мыгъесенягъэм иучреждение зипсауныгъэкэ ауж кынэрэ нэбгыре 15 къекуаллэ. Ахэм япун, ягъесэн джы кіләлпүмэ нахь псынкіе къафхъущт, аужирэ шапхъэхэм адиштэрэ Іэмэ-псымэу зэрагъэгъотыгъэм ишыугъэкэ кіләццыкly хэм яеджегъу сыхъатхэр нахь тъашгъонеу, джэгукэ шыкіем тетээ афызэхашх, хэвшхыафыкыгъэ программэхэмийн тоф адашэ. Джаш федэу логопедым ыкыи психологым якабинетхэр зэтырагъэпсихъагъэх.

Кіләццыкly ыгылпэм ипащэу Псышушо Марзет къыззери-уагъэмкэ, сэкъатныгъэ зиё сабыйхэу мыш къекуаллэхэрэм шенягъэу арагъэгъотырэм джы

нахь хагъэхъощт. Аужирэ шапхъэхэм адиштэрэ Іэмэ-псымехэр зэрээрагъэгъотыгъэхэм ишыугъэкэ хэвшхыафыкыгъэ егъэджен сыхъатхэр афызэхашх.

Джащ федэу учреждением гъэцэлжээжин мынхэр разыллагъэх. Сэкъатныгъэ зиёхэр зэрэчхэшт пандусхэр агъэ-

уцугъэх, пчъэхэр зэблахъуягъэх, пчъашхъэхэр зэшьзыи ашыгъэх. Зэклемкыи федеральнэ, республике ыкыи муниципальне бюджетим къыхэхыгъэ сомин 700-м еху мы кіләццыкly ыгылпэм изэтегъэпсихъан пэлхъягъ.

ДЕЛЭКЬЮ
Анет.

Нахышу чыфэ аштагъ

2020-рэ ильэсүүдээ Адыгэим щылсэухэрэм чыфэу банхэм къаахыгъэр сомэ миллиард 33-м ехуу. Зэпстэумкыи физическэ лицэхэм ательир сомэ миллиард 47,6-рэ мэхъу. Ынэрэ ильэсүүдээ мыш федэе иуаххтэ кыщегъэжъагъэу пштэмэ, процент 11,7-рэ хэхъуагъэу мэхъуу.

Псэукі амалхэр нахышу шыгъэнхэм пае ипотекэу агъэпсирэм федэ 1,2-рэ хэхъуагъ, ахъшкіэ къэплытэмэ, сомэ миллиард 15,2-м нэсигъ. 2020-рэ ильэсүүдээ ар зыгъэпсигъэр нэбгырэ мини 3,2-рэ, ахэм сомэ миллиард 6,2-рэ къаратыгъ.

Цыфхэм псэуплэ зэрагъэгъотынмкэ е ялэм зырагъашьюмбүнмкэ ипотекэм ишыагъэ лъешеу къэлкэ, — къыуагъ Урысые Банкын и Къыблэ Гъэлорышлэпэ шхъяаэ и Къутамэ АР-ын щылэ ипащэу Сергей Самойленкэм. — Кредитхэм ятын Урысые банкын нахь къызэршгэшьэбагъэр, УФ-ын и Правительствэ ипотекэмкэ фэгъэклэнхэр къызщидэлхэгъэхэе программэм кіләцакло зэрэфхэхүйгъэр чыфхэм процентуу атхөорэр нахь маклэ хүуным фэлорышлахъэх, цыфхэм нахь къызлакло къызэрхэгъэштуу афашыгъ. Зы ильэсүүдээ Адыгэим ипотекэу щатырэм ипроцентхэр 2,2-кіэ къеънгъыгъ ыкыи тыгъэгъээ мазэм 6,9-м къэсигъ.

Ахъшцу агъэтлырьрем хэхъуагъ

Адыгэ Республикэм ишьольыр банхэм ахъшэу ашагъэтлыгъэм ильэсүүм къыклоц процент 14 хэхъуагъ. 2021-рэ ильэсүүм щилэ мазэм и 1-м ехуулпэу ар сомэ миллиард 35-м нэсигъ.

Мы пчъагъэм инахыыбэр цыфхэм яхъщ — ар сомэ миллиард 28-рэ фэдиз, блэклигъэ ильэсүүм егъэшагъэмэ, проценти 10,8-кіэ нахышу.

— Лъэпкэ ахъшэм цыфхэм цыхэе фашы ыкыи агъэтлыгъэ пстэуми япроцент 95-рэ ар мэхъу, — къыуагъ Урысые Федерацием и Гупчэ банк и Къыблэ Гъэлорышлэпэ шхъяаэ АР-ынкэ Лъэпкэ банкын и Отделение игъэлорышлакло Сергей Самойленкэм.

Организацихэм банхэм ашагъэтлыгъэ ахъшэр мы ильэсүүм щилэ мазэм и 1-м ехуулпэу процент 1,4-кіэ нахышу хъуугъэ ыкыи сомэ миллиард 3-м ехуугъ. Унээ предпринимательхэм яхъщэу 2020-рэ ильэсүүм банхэм аралхъягъэм федэ 1,7-рэ хэхъуагъы ыкыи сомэ миллиард 2,2-м нэсигъ.

ІЭШҮҮНЭ
Сусан.

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИМИНИСТРЭХЭМ Я КАБИНЕТ ИУНАШЬУ

2021-рэ ильэсүүм ырлсэунхэмкэ ахъщэ анахь маклэр Адыгэ Республикэм щыгъэнэфэгъэным ехыллагъ

Федеральнэ законуу «Рылсэунхэмкэ ахъщэ анахь маклэр Урысые Федерациемкэ гъэнэфэгъэным ехыллагъ» зыфилорэм ия 4-рэ статья ия 3-рэ пункт диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашьо ышыгъ:

1. 2021-рэ ильэсүүм ырлсэунхэмкэ ахъщэ анахь маклэр мыш федизынэу Адыгэ Республикэм щыгъэнэфэгъэным:

- 1) зы нэбгырэм тельтигъэу — сомэ 9779-рэ;
- 2) Адыгэ Республикэм щылсэухэрэр социал-нэ-демографие куп шхъяаэхэмкэ зэтеутыгъэу:
- a) тоф зылшэн зылъялхэрэм апае — сомэ 10404-рэ;
- b) пенсионерхэм апае — сомэ 7981-рэ;
- c) кіләццыкly хэм апае — сомэ 10060-рэ.

2. Официалнэу къызылахуутырэ нэуж мэфи 10 зытешлакло мы унашьо къяачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Геннадий МИТРОФАНОВ

къ. Мыекуапэ,
мэзаем и 5, 2021-рэ ильэс
N 15

Хэгъэгум иухъумакло и Мафэ фэгъэхъыгъ

Лыхъужыр сурэтым къыуегъаш

Хэгъэгум иухъумакло и Мафэ фэгъэхъыгъэ къэгъэльэгъонэу «Хуль-
фыгъэ сурэтыр» Мыекъуапэ къышызэуахыгъ.

Адыгэ Республика м куль-
турэмкэ и Министерствэ исурэт
къэгъэльэгъуаплэрэ Адыгейим
исурэтышхэм я Союзрэ йофт-
хбазэм къещакло фэхъугъех.

Сурэт 80-м нахьыбз зэхэ-
щаклохэм къыхахыгъ. Живопи-
сым, графикэм, бгъэфедэн
пльэкырэ искусствэмрэ куль-
турэмрэ яхыллэгъэ сурэтыр
льэгъупхъех. Ясэнхъят рилэ-
жъэрэ сурэтышхэм яофшагъ-
тэ, къэгъэльэгъуаплэм ифонд
къахахыгъэ сурэтыр цыфым
ишилэкэлэ-псэукэ, тыхъэзыуцу-
хъэрэ дунаим идэхагъэ яхы-
ллагъех.

Щылэнныгъэр зы чылпэ иты-
рэп. Зэхъокынныгъе аш фэхъу-
хэрэ тарихын хэмиклоклэн-
хэм, хъуль-шагъэхэр цыф-
хэм алтыгъэлэсэйнхэм афэш
сурэтышыр гъашэм иджэрпэ-
джэхъяа щыт.

Щылэнныгъэр къятэжы

Адыгейим исурэтышлэцээ
Къуанэ Аслын иофшагъэхэм
тэлпльызэ, Мэшбашэ Исхъакъэрэ
Тхъабысымэ Умаррэ ясурэтыр
къэгъэльэгъоным къышыхэтэ-
гъещых.

Урсылем Федерацием йофтэ-
нэмкэ и Лыхъужьэу, дунаим
щызэльашэрэ тхаклоу Мэшбэ-
шэлэ Исхъакъэр сурэтым къышы-
гушылэу тэльтиэ. А. Къуанэм
тхаклоу тыришыкыгъэ сурэтым

псэ къыпзызы-
гъаклэрэ гу-
пшысэу хиль-
хагъэр ары.

И. Мэшбаш-
шэлэ щылэнны-
гъэм хапльэ.
Мурадэу илэр
бэ. Инэппэгъу
къыхэшы лъэ-
хъянам куоу
зэрэхаплэрэм
даклоу, гүгэ-гу-
шувагъорынэ
къэтэу шумрэ
дэхагъэмрэ
зафиризагъеу
ыпеклэ зэрэ-
ллыклатэрэ.

Тхакломрэ
композиторымрэ язэгурьоны-
гъэ музыкальнэ искусствэр
егъебаи. А. Къуанэм иятлонэрэ
сурэтэу зигугуу къэтшырэр
Урсылем инароднэ артистэу,
композиторэр Тхъабысымэ
Умарэ фэгъэхъыгъ.

И. Мэшбашэмрэ У. Тхъабы-
сымэрэ орэдьбэ зэдаусыгъ.
Адыгейир Краснодар краим къы-
хэхъяжы, республикэ зэхүм,
къэралыгъо гээпсыкэу илэм
игъэптиэн тхакломрэ компози-
торымрэ хэлэжкагъех — Адыгэ
Республикэм и Гимн зэдаусыгъ.
Щылэнныгъэр яштуагъэкэ къы-
зэтэжыгъэхэ Мэшбашэлэ
Исхъакъэр Тхъабысымэ Умаррэ
республикэм ыцэ лъагэу зыл-
тыгъэхэм ашыщых.

Дзэклолхэр гъашэм ишысэх

Бырсыр Абдулахь дунаим
шашлэрэ сурэтыш, архитектор.
Игүшылэхэм атхыхыгъэ орэдхэр
композиторхэм аусых. Аш да-
клоу, ар орэдьбу, къэбарлотаку.
Щылэнныгъэр дэгьюу къызэрэгү-
рүүрээр иштуагъэкэ еджаклэм
шылэнныгъэрэ щызэригъэтоогъэр
исенхъяа щегъэфедэ.

1985-рэ ильэсэм А. Бырсы-
рым сурэтэу дзэклолхэм атыри-
шыкыгъэхэр мэфээхим ехуулзэу
Мыекъуапэ къышагъэлгэхъо.

— Хэгъэгум зэошхом Теклоны-
гъэр къызыщадахыгъэр ильэс
40 зэрэхъуэхэм фэгъэхъыгъэ

сурэтхэм умыгүлэу, сыхьатыр
зэрэхъуэхэм ултымыгъэу уял-
пльыныр нахь тэрээзэу тэлъытэ.
— Сичылэгъухэу Хэгъэгум
зэошхом лыгъэ щызезыха-
гъэхэм ясурэтхэр сыйгъэх, —
къытиуагъ Бырсыр Абдулахь.
— Сурэт пэччэ цыиф гъэнэфа-
гъэм игупшигъэ, ишылаклэ къы-
зизгъэлгэхээ шоонгъуу си-
къэлэм къэштагь. Хэгъэгум
ичыгу, ишхъафитныгъэ къэзү-
хумагъэхэ дзэклолхэр, заом
ыкыб щылэу юф зышагъэхэр
гъашэм щысэу щытилэх.

А. Мэртэйкъом, М. Бырсы-
рым, М. Беданыкъом, Д. Дзы-
бэм ясурэтхэр А. Бырсырд
дахэу юшыгъэх. Шью эзэхъа-
хъяфхэр ыгъэфедэхээ, дзэклол-
лэхъужьхэр Адыгейим, яхгъэгү
зэрафэшылэхэхэр сурэтхэм
къащыриотыкыгъ.

Лэупэлкэ Нурбый искусство-
вед, археолог, сурэтыш. Ишлэ-
нныгъэ щылэнныгъэм фигъэф-
дэнэир шэнышлу фэхъугъ. Дзэ-
клолхэм афэгъэхъыгъэ сурэтхэм
Н. Лэупаклэр къащыриотыкыгъ.
Плъижьшьор бащэрэ ыгъэ-
федэу зыгорэхэм къаюу зэхэ-
тэхы. Сурэтышлэ аш елпль-
кэхэхъыгъэ фырил. Зыми фэ-
мидэу искусствэм илэпэлэсэн-
гъэ къыщгэлэхъо.

Тхъабысымэ Умарэ компо-
зитор цэргийоу зэрэштым
тышыгъуаз. Хэгъэгум зэошхом
ильхэхъан лыхъужьнэгъэ зэз-
хъягъэмэ ар ашыщ. Лейтенант
шуюашэр щыгъэу аш исурэт
тэльтиэ. Н. Лэупаклэм компо-
зиторыр дахэу къыгъэлэгъуа.
Ихэгъэгум фээзэгэе У. Тхъабы-
сымэр искуствэм цэргийоу зэ-
рэштыгъуэхэм, патриотическэ
темэр щылэнныгъэм зэрэштыгъи-
ришгъэм уагъэгушо.

Творчествэм Теклоныгъэм и
Мафэ къызэригъэблагъэштэ-
гъэр У. Тхъабысымэ иорэдхэм,
И. Мэшбашэм иусэхэм ахэ-
лэгъохъо.

Заом икэлэцыкыгъэм Нат-
хъо Джанхъот ашыщыгъ. Аш
иахылхэр фашистхэм язохэ-
зэ фэхъыгъех. Дж. Натхъом ису-
рэти Н. Лэупаклэм юшыгъ.

Теклоныгъэр къыдэзыхыгъэхэр

Адыгэ Республика м изаслу-

женнэ сурэтышлэу Хъуажъ Рэ-

мэзэн пхъэм хишыкыгъэ сурэ-

тэу Теклоныгъэр къыдэзыхы-

гъэхэм афэгъэхъыгъэр гупшигъ

ин зыхэль юфшагъ.

Дзэклолхэр ядэж къэкл-

жыгъ, рэхъатэу щыс. Хъэр

къыдэллые, зыгорэ къырило

шоогийн. Шагубзыури къяллы.

Щылэнныгъэр зээзыхырэ гу-
пшигъэхэм цыифыр апли. Хэгъэ-
гум зэошхом тидзэклолхэм лы-
хъужьнэгъэ щызэрахагъэх
тэгъэлэхъо. Тинепэрэ дзэклол-
хэм мамыр щылаклэр цыхъашэ-
гъоу къаухъумэ.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Сурэтыр къэгъэльэгъоным
къышытетхыгъэх.

Футбол. Европэм и Кубок

Ятлонэрэ ешлэгъум тежэцт

«Краснодар» Краснодар —
«Динамо» Загреб —
2:3 (1:1).

Мэзаем и 18-м Краснодар
щызэдешлагъэх.

Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдза-
гъехэр: Петкович — 15, 54,
А-Тимвен — 75 — «Динамо».
Берг — 28, Классон — 55
— «Краснодар».

Европэм футболымкээ илигэ Кубокыр
къышыдэхыгъэнэм фэгъэхьыгъэ зэлукэгъум
үеплынкээ гъэшлэгъоныгъэмэ, къэухэу фэ-
хъугъэм тегъегумэх.

«Краснодар» икъэлэгчьеут шъхьааэу Мат-
вей Сафоновым шъобжыр икъоу ыгъэхъу-
жыгъэп, аш къыхэкъэу зэлукэгъум хэлэж-
гъэп. Евгений Городовым опыт ин илэми,
ешлэгъум Іэпэлэсэнгъэу къышигъэлэгъу-
гъэм тигъэрэзагъэп. Апэрэ ыкчи ящэнэрэ
Іэгуаор тикъэлапчъэ «Динамэм» къызэр-
дидзагъэм Е. Городовым илажэх хэль. Ареу
щытми, ухъумаклохэр нахь тэгъэмсэх.

Дэгъу апеклэх ахэр илъыхэу бэрэ зэрэт-
лъэгъухэрэх шъхъае, яофшлэн шъхъааэ
икъоу агъэцаклэрэп, къызэклэжъонхэу
игъо ифэхэрэп. Етлани анахъэу къыхэдгээ-
щырэр «Краснодар» иухъумаклохэр «Ди-
намэм» иешлаклохэм пытэу апэуцунхэ зэ-
рамылэгчьеут, гуфит-шъхъафитэу къэлап-
чъэм къызэрэдагъаохэрэр ары.

Гупчэм «Краснодар» дэеу щешлагъэп,
ыпеклэх зиплыкээ, «Динамэр» чыпилэ къин

бэрэ ридзэштыгъ. Ареу щытми, къэлапчъэм
дэоштыр, зэхэшэн юфыгъюу агъэцэклагъэр
къэлапчъэм дэж щытихэу гъунэм нагъэ-
сытгъэп.

М. Берг ыкчи В. Классон дахэу, Іэпэлэ-
сэнгъэ ин ахэльэу «Динамэм» икъэлапчъэ
Іэгуаор дадзагъ. Р. Кабеллэ ыпеклэ ытыгъэ
Іэгуаом М. Берг лыччи, В. Классон зыдэ-
штыт чыпилээр зэригъэлэгъугъ, Іэгуаор аш
Іэкигъэхъагъ. Виктор зэресагъэу, ухъумак-
лохэм анахь псынкээу гупшиси, хъагъэм
Іэгуаор дидзагъ.

Пчагъэр 2:3 зэхъум, «Краснодар» текло-
ныгъэм нахь пхъашэу фэбэнэгъ, ау «Ди-
намэм» икъэлапчъэ екүрэ гъогухэр къын-
готыгъэхэп. Mawlor нэм къыкликхэу ешлэ-
нэрын нахьыгъэу ригъэжъэн зэрэфэягъэр
къэлэгъяуагъ.

Шэлакло Іэпэласэу Магомед Сулеймановыр
ешлэгъум иегъэжъэгъум зэлукэм зэрэхэлэжъягъэм шуагъэ къыхыгъэу
тльтытэрэп. Ятлонэрэ едзыгъюу ар ешла-
пэм къихъэмэ шуагъэу къыхыгъэр на-
хьыб. «Краснодар» икапитанэу Александр
Мартыновичыр ухъумэн юфыгъо-
хэм нахьышоу афэбанэ зыхъукээ, коман-
дэр теклонгъэм фэклоным нахь фэхъа-
зырышт.

«Динамэм» итренер шъхьааэу Зоран Ма-
мич зэлукэгъум ыгъэрэзагъ. «Краснодар»
итренер шъхьааэу Мурад Мусаевым юфшэ-
нэды ыпеклэ щыл.

Мэзаем и 25-м командэхэр ятлонэрэу
Загреб щызэлукэштих, теклонгъэр къы-
дэзыхыгъэр зэнэкъохум щылтыклохъет.

Баскетбол

«Динамо-МГТУ-р» Барнаул быбыгъэп

Мыекъопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ-р» мэзаем и
18-м Барнаул щешлэнэу щытыгъ, ау зэлукэгъур командэхэм
зэдирялагъэп.

— Краснодар тикъинишь, Барнаул тыбы-
бынэу зыдэхъазырыштыгъ, ау аэрофло-
тым епхыгъэ юфыгъохэр икъоу гъэцэклагъэ
хъугъэхэп, — къытиуагъ «Динамо-МГТУ-м»
итренер шъхьааэу, Адыгэ Республиком иза-
служенэ тренерэу Андрей Синельниковым.
— Барнаул икомандэ тыдешэн тымылъэ-
кыгъэм, зэлукэгъур тшуахыгъэу къытфа-
лышыагъ.

Хэгъэгъум баскетболымкээ изэнэкъохум
суперлигэм иятлонэрэ куп щыклюром пэшю-
рыгъэшь ешлэгъухэр командэхэм шлэхэу

аухыштих. «Динамо-МГТУ-м» зэлукэгъу 2
къыфэнагъ.

Мэзаем и 21-м Ростов-на-Дону щылукэшт
«Барс-РГЭУ-м», мэзаем и 28-м «Динамо»
Ставрополь Мыекъуапэ къэлаклохъет.

Алэ ишьыгъэ командитфир хагъэунэфы-
кырэ чыпилэхэм афэбэнэштих. «Динамо-
МГТУ-р» ятфэнэрэ чыпилэм щыл. Ставрополь
икомандэ талэ ишьынным фэш «Барсым»
ешлэгъур тшуихын фае.

Арышь, хыисалым зыфбгъэзагъэмэ,
финалым Ставрополь хэхъанэу амал илэп.

Адыгэим иешлаклохэр зэнэкъохум щылты-
клохъем нахь фэхъазырых.

Мэзаем и 21-м «Барс-РГЭУ-р» «Динамо»
Ставрополь 78:63-у теклуагъ.

Мэзаем и 21-м «Динамо» Ст Барнаул
щешлэнэу щыл.

Зэтэгъапшэх

1. «Тамбов» — 32
2. «Металлург» — 32
3. «Барнаул» — 30
4. «Чебоксарские Ястребы» — 30
5. «Динамо-МГТУ» — 28
6. «Динамо» Ст — 27
7. «ЧелБаскет» — 25
8. «Барс-РГЭУ» — 24
9. «Нефтехимик» — 23
11. «МицуБаскет» — 22.

Нэклубъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛъ Нурбый.

**Зэхэзшагъэр
ыкчи къыдэзы-
гъэкъирэ:**
Адыгэ Республиком
льэпкэ Йофхэмкээ,
Іэкыб къэралхэм ачы-
пэсурэ тильэпкэ-
гъухэм адиряэз эзхы-
ныгъэхэм ыкчи
къэбар жууцэх
иамалхэмкээ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шыэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхырэп А4-кээ
заджэхэрэх тхъапхэу
зипчагъэкээ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэх
тхъгъэхэр редакцием
зэклигъэхъэх.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зышаушыхъятыгъэр:
Урысы Федерацием
хэутын Йофхэмкээ, теле-
радиокъэтын-
хэмкээ ыкчи зэлль-
хээсэйкээ амалхэмкээ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэгъэхъэхъэ
шапл, зираушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зышаушыхъятыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкъэмкээ
пчагъэр**
4467
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 334

Хэутыннын узцы-
кээтхэнэу щыт уахтэр
Сыхъатыр
18.00

Зышаушыхъятыгъэр
уахтэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъяаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяаэр
игуадзэр
Мэцлээкъо
С. А.

Пшъэдэкъыж
зыхъырэ секретарыр

Тхъаркъохъ
А. Н.